

Lausunto

29.11.2021

Asia: VN/20464/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset (22 §, 94-99 §, 122 §)

Ei lausuttavaa

Jätehuoltorekisteriä ja tuottajarekisteriä koskevat tietopalvelut (142 a ja 142 b §)

Jätelakiin esitetään lisättäväksi uusi pykälä 142 b §, jossa säädettäisiin tuottajarekisteriä koskevasta tietopalvelusta. Tämä on hyvin kannatettava uudistus, jotta tietoa lakisääteisen tuottajavastuun hoitaneista yrityksistä olisi helposti ja kattavammin saatavilla. Tähän saakka tietoa tuottajavastuunsa hoitaneista yrityksistä on ollut hyvin hankala saada, sillä ei ole ollut olemassa tietopalvelua, joka olisi tarjonnut tietoa asiasta yrityskohtaisesti. Nykyinen tilanne vaikeuttaa vapaamatkustajavalvontaa, eikä esimerkiksi jakelijan tai viranomaisen ole mahdollista tarkistaa onko joku yritys hoitanut tuottajavastuunveloitteensa tietyn tuotteen osalta.

Tämän vuoksi olemme jo aiemmissa lausunnoissamme nostaneet esille, että tuottajavastuurekisteriä olisi tarpeen kehittää siten, että yrityksen y-tunnuksen tai nimen avulla olisi mahdollisuus selvittää julkisesta tietopalvelusta mitkä yritykset ovat tuottajavastuunsa hoitaneet ja miltä tuottajavastuualoilta. Tämä TYNK:n esitys tuottajarekisterin kehittämisestä on huomioitu tässä jätelain uudistuksessa hyvin ja esittämämme näkökohdat on sisällytetty kattavasti esitykseen uudesta tietopalvelusta. Haluamme kiittää ehdotuksemme huomioimisesta ja esittää muutaman kehitys- ja tarkennusehdotuksen.

Esityksen mukaisesta tietopalvelusta on tarkoitus saada tuottajarekisteriin merkityt tiedot kunkin tuottajan tuottajavastuualasta ja tuottajayhteisöistä, joihin tuottaja on liittynyt ja lisäksi tuottajayhteisöt on tarkoitus jaotella tuoteryhmittäin eli jätelain 48 §:n mukaisesti tuottajavastuualoittain. Tässä yhteydessä tulee huomioida se, että esimerkiksi akkujen osalta tuottajavastuut ovat jakautuneet useammalle tuottajayhteisöille, eli jaottelu akkutyypeittäin (kannettavat/irtoakut, ajoneuvoakut, teollisuusakut, sähköautonakut) tulee olla mahdollista. Erilaisia tarpeita materiaali/tuotetyyppikohtaiselle jaottelulle voi tulla myös jatkossa, joten tämä kannattaa ottaa huomioon tietopalvelun kehitystyössä.

Ehdotuksen perusteluiden mukaan tietopalvelusta olisi voitava hakea tietoja tuottajan, tuottajayhteisön tai valtuutetun edustajan nimellä sekä yritys- tai yhteisötunnuksella tai sitä vastaavalla tunnuksesta. Itse pykälässä on lisätty hakuperusteeksi myös tuottajavastuuala, mikä on hyvin tärkeää, jotta voitaisiin tarkastella tuottajavastuuala kerrallaan tilannetta. Tuottajayhteisöjä voi olla yhdellä tuottajavastuualalla useampia, joten ilman tuottajavastuualakohtaista hakumahdollisuutta kokonaiskuvaa yhden alan osalta on haastavaa saada. Hakuperusteena y-tunnus yksilöi tuottajan parhaiten, sillä yritysten nimi voi vaihtua ja yritykset voivat käyttää myös aputoiminimiä. Esitämme selvitettäväksi, voisiko tieto yrityksen nimestä tulla suoraan y-tunnuksen perusteella tietopalveluun esimerkiksi Kaupparekisteristä?

Pykälän 2 momentin 3 kohdan säännöskohtaisten perustelujen (s. 41) lause: ”tietopalvelu sisältäisi tiedot myös Suomeen sijoittautuneesta etämyyjästä tai tuottajayhteisöstä, jonka verkkokaupan alustan ylläpitäjä on valtuuttanut hoitamaan tuottajavastuuvälvoitteen Suomeen” on epäselvä. Valtuutetuksi edustajaksi voinee nimetä muunkin kuin Suomeen sijoittautuneen etämyyjän tai tuottajayhteisön, ja onko verkkokaupan alustan ylläpitäjällä tuottajavastuu?

Pidemmällä tähtäimellä pidämme tärkeänä edistää eri EU-maiden kansallisten tuottajarekisterien yhdistämistä ja saattamista vastaavalla tavalla julkisesta tietopalvelusta saataville, sillä yhä useampi tuottaja harjoittaa kansainvälistä etämyyntiä ja tuottajatietojen yhdistäminen tehostaisi eri jäsenmaiden viranomaisten valvontayhteistyötä ja tiedonvaihtoa.

Siirtoasiakirjoja ja muita rekistereitä koskeva sääntely (121 b §, 142 §, 143 b §)

Pidämme loogisena sitä, että tuottajavastuuta valvova viranomainen Pirkanmaan ELY-keskus olisi myös 142 §:n mukainen tuottajarekisterin rekisterinpitäjä.

Pidämme kannatettavana ehdotettuja tiedonsaantioikeuksia 143 b §:n tarkoittamista rekistereistä.

Muuta

Ei lausuttavaa

Stenbäck Liisa-Marie
Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta, TYNK